

NAL | ECOBOX

Kommunen som klimavennlig utbygger?

Fremtidens byer konferanse,
22. august 2008

Birgit Rusten, leder NAL | Ecobox

NAL | ECOBOX

NALs egen virksomhet som arbeider med utviklingsprosjekter på miljø

Jobber for å integrere miljø, energi og klima i arkitektur og byutvikling gjennom konkrete utviklingsprosjekter

Retter oss mot arkitekter, planleggere, rådgivere, utbyggere, entreprenører og øvrige aktører i byggenæringen

Hva er en boligutstilling?

- Fremtidens byggeri
- Visjonære forbildeprosjekter
- 1:1

Norwegian Wood prosjektet Siriskjær, Stavanger. Arkitekter: Studio Ludo og A.A.R.T

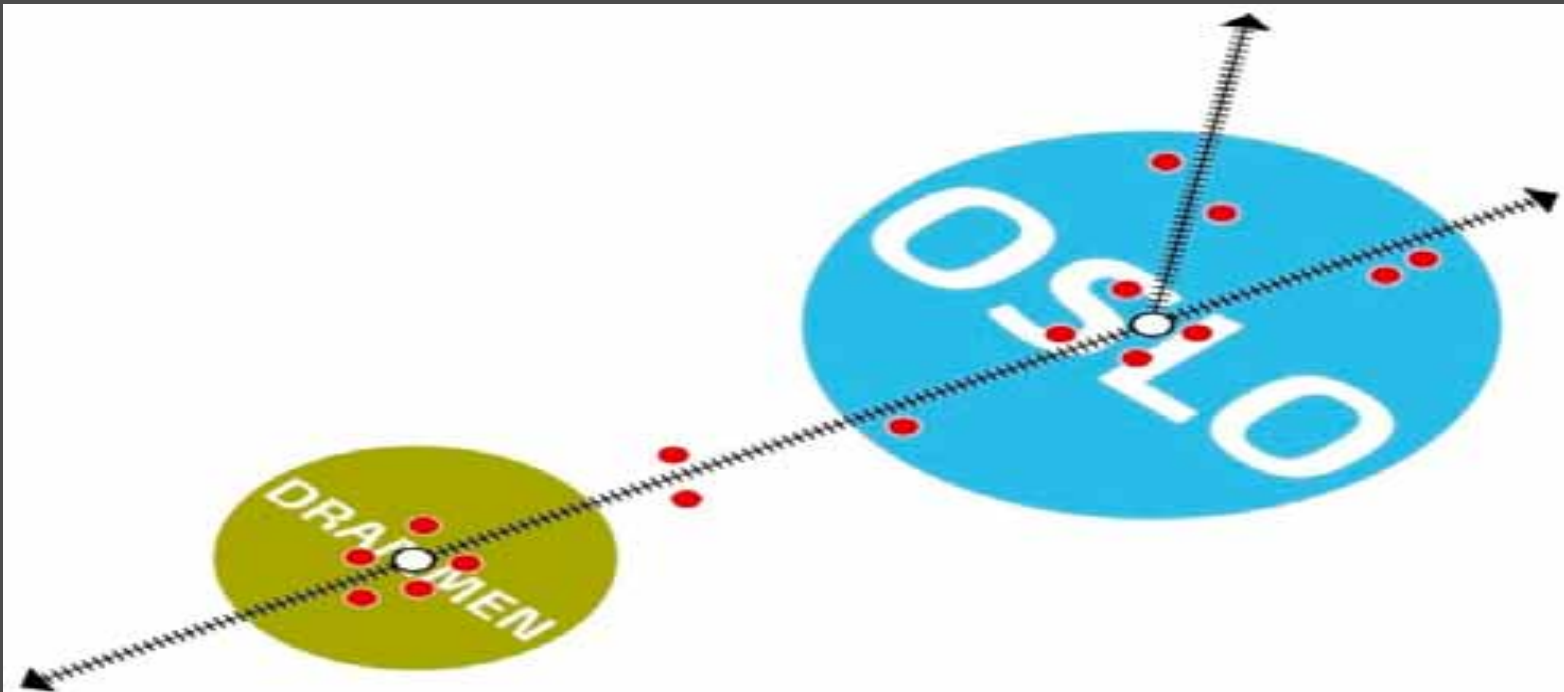
Partnere forprosjektet

- Norske arkitekters landsforbund v/ NAL | Ecobox
- Husbanken
- Drammen kommune
- Oslo kommune
- Enova
- Grønn Byggallianse

Konsept

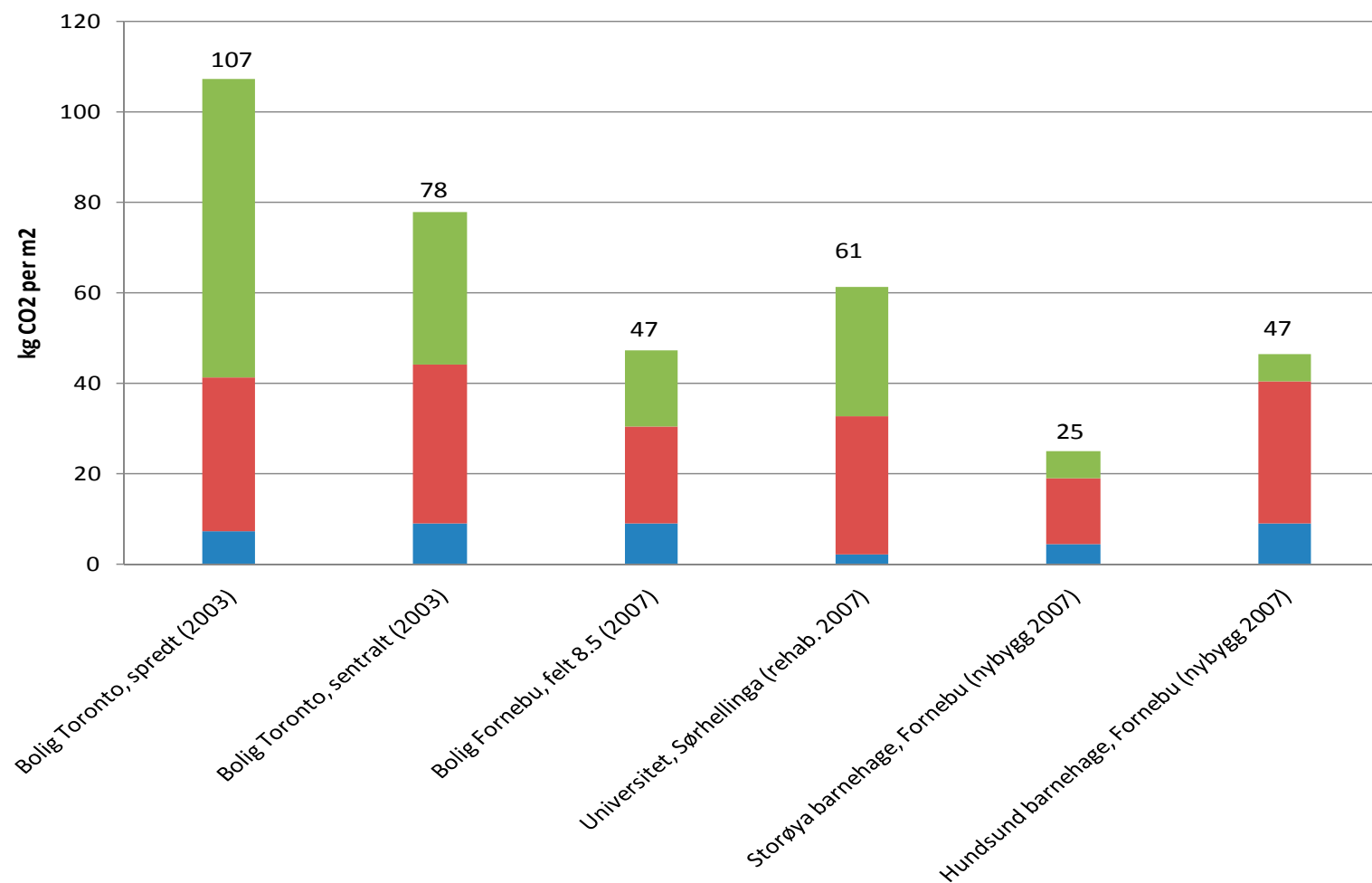
- Realisere pilotprosjekter på klimavennlige bygg og byutvikling i tilknytning til kollektivknutepunkter på aksene Oslo - Drammen
- Pilotprosjektene skal være en arena for læring, utvikling og innovasjon
- Ambisiøse og framtidsrettede prosjekter, godt i forkant av dagens praksis.
- Et utstillingsvindu nasjonalt og internasjonalt.

CO2-utslipp fordelt på hovedkilder

En sammenligning

■ Materialer ■ Drift av bygget ■ Transport

Kilde: Statsbygg/Civitas

Målgrupper

Involverte aktører

- utbyggere og entreprenører
- arkitekter og rådgivere
- kommuner

Fagfolk/byggebransje generelt

Publikum

Kvalitetskriterier

Totalt klimagassutslipp skal reduseres med 50-90% av dagens praksis.

Viktigste kilder til klimagassutslipp fra bygninger:

- *energibruk i drift*
- *materialbruk*
- *Transport*

www.klimagassregnskap.no utvikles av Statsbygg

NAL

ECOBOX

Kriterier knyttet til energibruk

Redusert energibruk i drift

- 75% reduksjon i energiforbruk i forhold til hva som er vanlig i dag
- PASSIVHUSSTANDARD

Mühlweg, Østerrike. Arkitekt Herman Kaufmann

Løvåshagen, Bergen. Under oppføring.

NAL | ECOBOX

Egg Kindergarten, Østerrike
Arkitekt Dietrich | Untertrifaller

Schule Klaus, Østerrike.
Arkitekt Dietrich | Untertrifaller

*Kommunesenteret i Ludesch, Østerrike.
Arkitekt Hermann Kaufmann*

*Wolfurt Drexel Weiss Industrial building,
Østerrike. Arkitekt Gerhard Zweier*

NAL

ECOBOX

Kriterier knyttet til materialbruk

NAL | ECOBOX

Gangbro i tre mellom Sveits og Østerrike

Gjenbruk

- Cuba stud
- Utbygger

NAL

ECOBOX

Kriterier knyttet til transport

Transport – lokalisering av prosjektene

Oppnå 50% reduksjon i transport ved riktig beliggenhet i forhold til overordnet areal- og transportstruktur

Kontorbygg bør ligge innenfor en gangavstand på ca 3-400 m fra høyfrekvent kollektivtilbud

Boliger bør ligge innenfor 800 m fra både sentrale servicefunksjoner og høyfrekvent kollektivtilbud.

Transport – tiltak i tilknytning til det enkelte prosjekt

- Parkeringsnorm med maksimalt antall parkeringsplasser.
- Kjøp av parkeringsplass økonomisk adskilt fra kjøp av leilighet.
- parkeringsnorm for sykkel,
- god sykkelparkering i tilknytning til byggets hovedinngang
- begrenset antall parkeringsplasser for ansatte og med betaling
- Andre mobility management tiltak som bildelingsordninger, miljøvennlige arbeidsreiser mv.

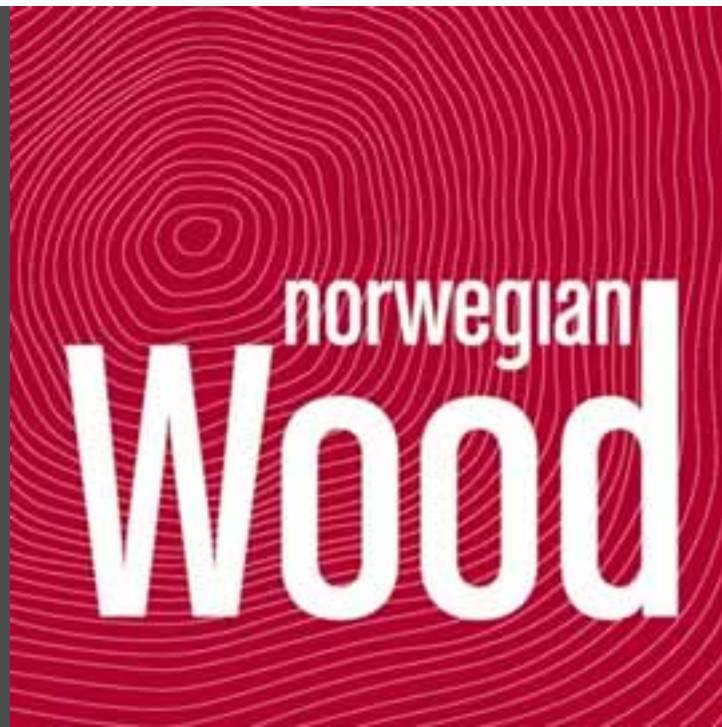
Andre bymiljøkvaliteter

- Gode uterom
- Boligkvalitet
- Universell utforming
- Grøntstruktur
- Boligsosiale forhold

NAL | ECOBOX

skal videreutvikle den norske trehusbyen ved å realisere 10-15 byggeprosjekter med nyskapende, miljøvennlig trearkitektur

skal skape en arena for utvikling av en klimavennlig og innovativ trearkitektur

NAL | ECOBOX

THE LARGEST TIMBER CITY IN EUROPE

NAL | ECOBOX

STAVANGER
2008
EUROPEA
KULTURHVERDAG

Hovedsamarbeidspartner

Lyse

Stavanger Aftenblad

SpareBank 1
SP-Bank

Prosjekt sponsor

NAL

ECOBOX

Husbanken

The Norwegian State Housing Bank

NAL | ECOBOX

National Association of Norwegian Architects | ECOBOX

enova

Enova

NASJONALMUSEET
FOR KUNST, ARKITEKTUR
OG DESIGN

Byggekostnads-
programmet

The Building Cost Programme

MILJØVERNDEPARTEMENTET

Ministry of Environment

Sandnes
municipality

Stavanger
municipality

National Office
of Building
Technology &
Administration

TreFokus

The timber industry

Innovation Norway

NAL | ECOBOX

INNOVATIVE TIMBER ARCHITECTURE

NAL | ECOBOX

SUSTAINABLE MATERIALS

NAL | ECOBOX

LOW ENERGY CONSUMPTION

NAL | ECOBOX

UNIVERSAL DESIGN

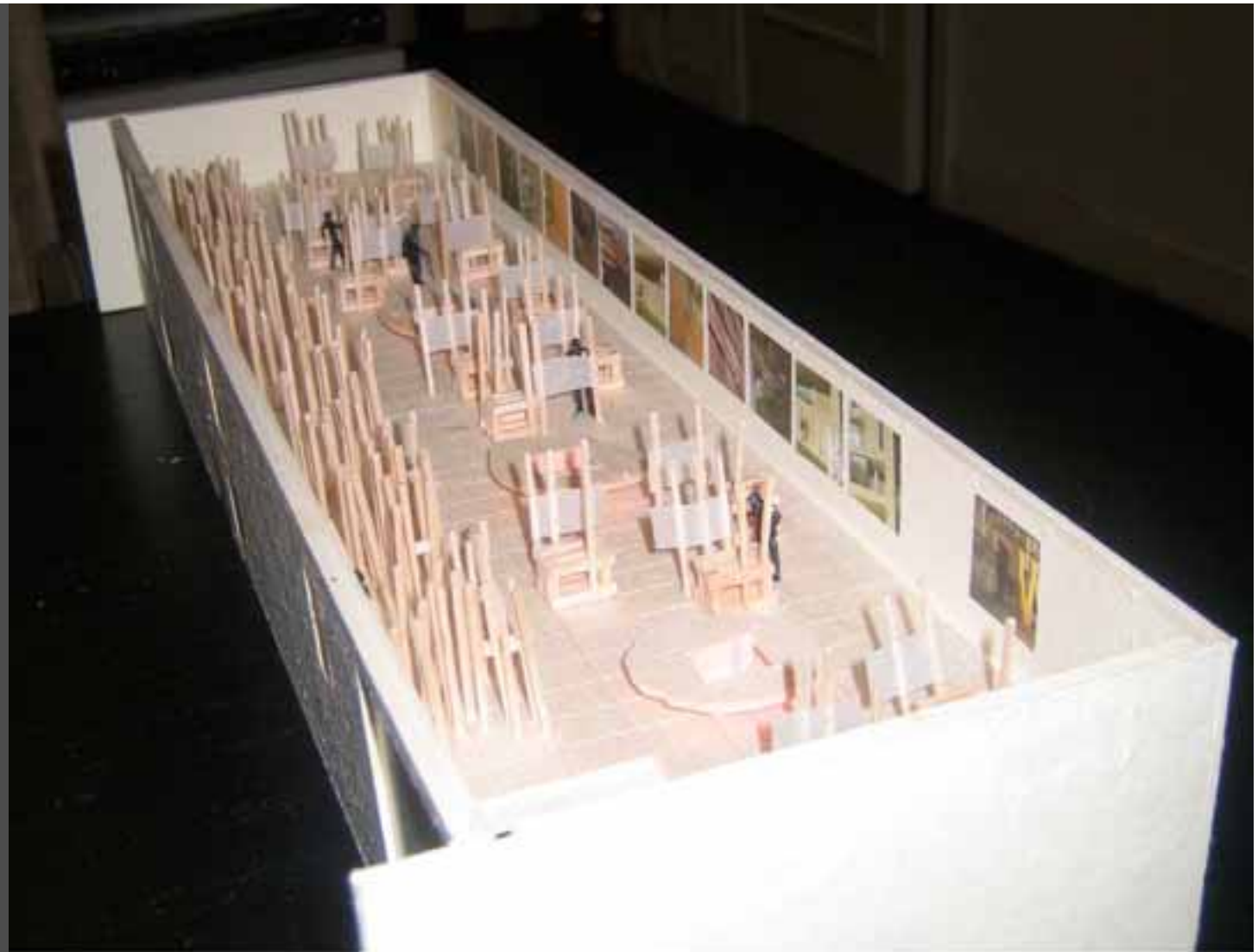

NORWEGIAN WOOD MAIN CONFERENCE 13TH OF NOVEMBER

NAL | ECOBOX

**NORWEGIAN WOOD EXHIBITION
STAVANGER KUNSTFORENING
12 TH NOVEMBER - 20 TH DECEMBER**

NAL | ECOBOX

150 APARTMENTS IN URBAN SEAFRONT, STAVANGER
STUDIO LUDO, NORWAY / A.A.R.T, DENMARK

SIRISKJÆR

NAL | ECOBOX

NORWEGIAN WOOD EXCURSIONS
14 TH - 16 TH NOVEMBER

NAL | ECOBOX

NAL | ECOBOX

PROTECTED TOWN SQUARE AND STAGE IN SANDNES
ATELIER OSLO / BLM / AWP, PARIS

SANDNES AMPHI-STAGE

NAL | ECOBOX

10 DWELLINGS IN A ROW AT GODESET IN STAVANGER
SE, ARKITEKTER AS, NORWAY / NONCON-FORM, AUSTRIA /
SCHÖNHERR LANDSKAP

MARIALUNDEN

NAL | ECOBOX

EUROPAN 7
73 SELF-BUILD HOUSES, STAVANGER
APRIL ARKITEKTER, NORWAY

JÄTTEN ØST B7

NAL | ECOBOX

NAL

Nye Preikestolhytta

*Utbygger: Stavanger Turistforening
Arkitekt: Helen og Hard, Stavanger*

Utfordring til framtidens byer

Alle byene realiserer minst ett pilotprosjekt på klimavennlig bygg, i henhold til kriteriene for by- og boligutstillingen

KONKRET

SYNLIG

EGNET FOR PROFILERING

Pilotprosjekter i hele landet
Arena for læring og utvikling
Offentlige byggherrer viser vei

PROTECTED TOWN SQUARE AND STAGE IN SANDNES
ATELIER OSLO / BLM / AWP, PARIS **SANDNES AMPHI-STAGE**

Velkommen til

Arkitekturdagen i Bergen 5 september.

"REN ARKITEKTUR – KLIMAVENNLIG BYGG OG BYUTVIKLING"

NORWEGIAN WOOD konferansen i Stavanger
12-16. november. Internasjonal konferanse
13. november og delseminarer 14.
november.

www.arkitektur.no

